

การจัดการห้องเรียนเชิงบวกของครู: กลไกสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน Classroom Management of Teachers: Mechanism for Student Quality Development

เนตรคนางค์ โสภณ^{1*}, สติรพร เชาว์ชัย², กฤตยาภรณ์ โตพิทักษ์³, และ ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย⁴
Netkanang Sophon^{1*}, Satirapon Chaochai², Krittayakarn Topitak³, and Teerasak
Upamaiaichai⁴

¹⁻⁴คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร; Faculty of Education, Naresuan University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : netkhanangs65@nu.ac.th

DOI : 10.14456/jlgisrru.2025.20

Received : March 22, 2025; Revised : March 22, 2025; Accepted : April 6, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์แนวคิดและปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวกของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเน้นการบูรณาการแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกกับการจัดการศึกษาในชั้นเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาการทั้งด้านวิชาการและสุขภาวะทางจิตใจของผู้เรียน การบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวกมุ่งส่งเสริมความสุข ความสัมพันธ์เชิงบวก ความมีส่วนร่วม และแรงจูงใจของผู้เรียน โดยมีปัจจัยสนับสนุนสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ บุคคล สภาพแวดล้อม สื่อและเทคโนโลยี โครงสร้างการบริหาร งบประมาณ และเครือข่ายความร่วมมือ พร้อมทั้งนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาเชิงบวกผ่านกรอบแนวคิด GGS และ PROSPER ซึ่งแสดงให้เห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในมิติต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ กลไกการจัดการห้องเรียนเชิงบวกประกอบด้วย ปัจจัยสนับสนุน กระบวนการจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์เชิงบวกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน บทความนี้จึงเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สร้างแรงจูงใจ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม

คำสำคัญ (Keywords) : การจัดการห้องเรียนเชิงบวก, จิตวิทยาเชิงบวก, ครูมัธยมศึกษา, การศึกษาเชิงบวก, รูปแบบ GGS และ PROSPER

Abstract

This academic article propose to synthesis the concepts and factors that promote positive classroom management among secondary school teachers. It emphasizes the integration of positive psychology into classroom education to foster a learning environment that supports both academic development and students' mental well-being. Positive

Citation : Sophon, N., Chaochai S., Topitak, K., & Upamaiaichai, T. (2025). Teachers' Positive Classroom Management: A Mechanism for Enhancing Student Quality. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(1), 317-338.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.20>

classroom management seeks to enhance student happiness, positive relationships, engagement, and motivation. Six key supporting factors are identified: personnel, environment, media and technology, administrative structure, budgeting, and collaborative networks. The article also presents two positive education frameworks—GGS and PROSPER—which systematically promote student well-being across multiple dimensions. The mechanism for positive classroom management comprises three core components: supportive factors, instructional processes, and positive outcomes, all contributing to the sustainable development of student quality. This article serves as a practical guide for school administrators and teachers to enhance effective learning management, foster motivation, promote lifelong learning, and support the holistic development of students.

Keywords : Positive Classroom Management, Positive Psychology, Secondary School Teachers, Positive Education, GGS Model, PROSPER Model

บทนำ (Introduction)

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันเผชิญกับความท้าทายหลากหลาย ทั้งด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ทำให้การจัดการเรียนรู้ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (UNESCO, 2015) โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (student-centered learning) ที่ให้ความสำคัญต่อความต้องการ ความแตกต่าง และศักยภาพเฉพาะบุคคลของผู้เรียน ส่งผลให้ "การบริหารจัดการห้องเรียน" กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในบริบทของการเรียนรู้ยุคใหม่ แนวคิดการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก (Positive Classroom Management) ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นแนวทางที่เน้นสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสุข ความสัมพันธ์ที่ดี และแรงจูงใจภายในของผู้เรียน (Seligman, 2010; ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563) แนวคิดนี้มีรากฐานจากจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology) ที่มุ่งเสริมสร้างพลังด้านบวกในตัวบุคคล ไม่ใช่เพียงการควบคุมพฤติกรรม แต่รวมถึงการปลูกฝังทักษะทางอารมณ์ สังคม และการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ในชั้นเรียน (Waters, 2011; Norrish et al., 2013) สภาพการณ์ทางการศึกษาในปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ด้วยแนวทางที่ไม่เน้นเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเท่านั้น แต่ต้องควบคู่ไปกับการส่งเสริม "สุขภาวะทางจิตใจ" ของผู้เรียน ซึ่งงานวิจัยหลายชิ้นชี้ว่าบรรยากาศในห้องเรียนมีอิทธิพลอย่างมากต่อความสำเร็จของผู้เรียน (Hamre & Pianta, 2006; Suldo et al., 2006) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งผู้เรียนกำลังอยู่ในช่วงวัยเปลี่ยนผ่าน ความสัมพันธ์เชิงบวกกับครูและเพื่อนจึงเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ที่ยั่งยืน บทความนี้มีวัตถุประสงค์

Citation : เนตรนาคค์ โสภณ, สติพร เขวนิชย์, กฤตยาภรณ์ โตพิทักษ์, และ อิศศักดิ์ อุบไมยอริชัย. (2568). การจัดการห้องเรียนเชิงบวก

ของครู: กลไกสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 317-338.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.20>

เพื่อสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวกของครูในระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะการบูรณาการแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกกับการจัดการศึกษาในชั้นเรียน

นำเสนอปัจจัยสนับสนุนสำคัญจากการวิจัยในปัจจุบัน

นำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาเชิงบวกผ่านกรอบแนวคิด GGS และ PROSPER ซึ่งแสดงให้เห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในมิติต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ กลไกการจัดการห้องเรียนเชิงบวก (Hoy & Miskel, 2009; พิษญา ชูเพชร และสุจิตรา จรจิตร, 2560) ได้แก่ ด้านบุคคล สภาพแวดล้อม สื่อและเทคโนโลยี โครงสร้างการบริหาร งบประมาณ และเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งมีบทบาทต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน นอกจากนี้ บทความยังนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาเชิงบวกที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ได้แก่ GGS Model (Geelong Grammar School) และ PROSPER Model (Noble & McGrath, 2008) ซึ่งได้นำแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมความสุข ความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม เป้าหมาย และความยืดหยุ่นของผู้เรียน โดยมีผลลัพธ์ที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการสังเคราะห์วรรณกรรมและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง บทความนี้จึงมุ่งนำเสนอเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการออกแบบและพัฒนากลไกการจัดการห้องเรียนเชิงบวกอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาในศตวรรษที่ 21

เนื้อหา (Content)

แนวคิดการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2557) ได้กล่าวถึงการจัดการห้องเรียนว่าเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยเป็นวิธีการที่ครูดำเนินการให้ห้องเรียนมีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งด้านกายภาพ จิตวิทยา และการบริหารจัดการ เพื่อสนับสนุนให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียน และที่สำคัญคือการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความสุขและกระตือรือร้นที่จะมาโรงเรียนทุกวัน

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563) กล่าวถึง การบริหารจัดการห้องเรียนถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เนื่องจากห้องเรียนเป็นพื้นที่หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน ห้องเรียนที่มีการบริหารจัดการที่ดีจะช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก และพัฒนาทักษะทั้งด้านวิชาการและสังคมของผู้เรียน นอกจากนี้ การจัดการห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพยังช่วยลดปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เสริมสร้างวินัยในตนเอง และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน

Citation : Sophon, N., Chaochai S., Topitak, K., & Upamaiaitchai, T. (2025). Teachers' Positive Classroom Management: A Mechanism for Enhancing Student Quality. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(1), 317-338.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.20>

ในปัจจุบัน แนวคิดการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวกได้รับความสนใจมากขึ้น เนื่องจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาแบบดั้งเดิมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางวิชาการควบคู่ไปกับการส่งเสริมสุขภาวะและสุขภาพจิตของผู้เรียนเป็นแนวคิดสำคัญในการจัดการศึกษาสมัยใหม่ โดย Seligman และคณะ (2009) ได้นำเสนอแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกผ่านกรอบ PERMA ซึ่งประกอบด้วยอารมณ์เชิงบวก ความผูกพัน ความสัมพันธ์ ความหมาย และความสำเร็จ การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางนี้มุ่งสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อน เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ และได้รับประสบการณ์แห่งความสำเร็จ งานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าแนวคิดนี้ช่วยเสริมสร้างสุขภาวะของผู้เรียน ส่งเสริมทักษะทางสังคมและอารมณ์ ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และสามารถจัดการกับความท้าทายในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Seligman & Csikszentmihalyi, 2000)

ความหมายของการบริหารจัดการห้องเรียน

การบริหารจัดการห้องเรียน (classroom management) มีความหมายตามที่นักวิชาการ ชาวไทย และชาวต่างประเทศได้แสดงทัศนะไว้เป็นการพูดถึงความหมายของการจัดการห้องเรียนมักมีการพูดถึงในขอบเขตที่จำกัด เช่น การจัดสภาพของห้องเรียนที่ส่วนใหญ่เข้าใจกันว่าเป็นการจัดตกแต่งห้องเรียนทางวัตถุหรือทางกายภาพให้มีบรรยากาศ น่าเรียน การควบคุมห้องเรียน การดูแลห้องเรียนหรือการจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียน เป็นต้น แท้จริงแล้วในการจัดการห้องเรียนยังมีความหมาย ขอบข่าย หลักการ วิธีการ และทักษะสำคัญ ๆ มากมาย โดยมีผู้ให้ความหมายของบริหารจัดการห้องเรียน ไว้ดังนี้

Burden and Byrd (2003) อธิบายว่าเป็นความสามารถของครูในการออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในทางสังคมเชิงบวก ความกระตือรือร้นและแรงจูงใจในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Thomas and Jere (2008) ที่กล่าวว่าเป็นการที่ครูสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การสร้างกฎระเบียบ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ

สถิรพร เชาวนชัย (2566) กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง การดำเนินงานที่ผู้สอนจัดสถานการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ โดยให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม

Colville-Hall (2004) ได้ขยายความเพิ่มเติมว่า การจัดการห้องเรียนเป็นพฤติกรรมการสอนที่ครูสร้างและคงสภาพเงื่อนไขของการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในชั้นเรียนซึ่งถือเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยครูต้องเป็นผู้ดำเนินการเชิงรุก (Proactive) มีความรับผิดชอบ (Responsive) และเป็นผู้สนับสนุน (Supportive) ส่วน

พอสรุปได้ว่า การบริหารจัดการห้องเรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูออกแบบ สร้าง และรักษา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยครูต้องจัดสภาพทางกายภาพ

Citation : เนตรนงค์ โสภณ, สติรพร เชาวนชัย, กฤตยาภรณ์ โตพิทักษ์, และ อธิศักดิ์ อุปไมยอริชัย. (2568). การจัดการห้องเรียนเชิงบวก

ของครู: กลไกสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 317-338.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.20>

สร้างกฎระเบียบ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และจัดการพฤติกรรมนักเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ Burden และ Byrd (2003) เน้นการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเชิงบวกและแรงจูงใจ ขณะที่ Thomas และ Jere (2008) ให้ความสำคัญกับการสร้างสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ ส่วน Colville-Hall (2004) มองว่าครูต้องดำเนินการเชิงรุก มีความรับผิดชอบ และสนับสนุนผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก ที่มุ่งเน้นการบูรณาการระหว่างการพัฒนาด้านวิชาการและสุขภาวะของผู้เรียน ผ่านการสร้างสมดุลระหว่างความต้องการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งในด้านความสุภาพนอกที่เกิดจากสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ และความสุภาพในที่ที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง

ปัจจัยส่งเสริมการบริหารจัดการห้องเรียน

การบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีปัจจัยสนับสนุนหลายประการจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการห้องเรียนเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการเก็บรวบรวมข้อมูลของปัจจัยสนับสนุนการบริหารเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีนักวิชาการ และนักการศึกษาหลายท่าน ได้อธิบายไว้ ดังนี้

การบริหารจัดการห้องเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุน 6 ด้านหลัก (Hoy & Miskel, 2009; พิชญา ชูเพชร และสุจิตรา จรจิตร, 2560) ได้แก่

1) ด้านบุคคล ประกอบด้วยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างขวัญกำลังใจ ให้คำปรึกษา และกำกับติดตามงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถนำความรู้และแนวคิดที่มีประสิทธิภาพมาประยุกต์ใช้ (Reid, David, & Peter, 1988) รวมถึงครูและบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก มีจรรยาบรรณวิชาชีพ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง มีทักษะการออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน พร้อมทั้งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2) ด้านสภาพแวดล้อม ที่ต้องเอื้อต่อการเรียนรู้ มีบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่เหมาะสม สะอาด ปลอดภัย มีพื้นที่เพียงพอต่อการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและครู สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย พร้อมทั้งมีหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น บูรณาการระหว่างการเรียนรู้และการดำรงชีวิต สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียน และบริบทของชุมชนท้องถิ่น (วิรัตน์ เกตุเรือง, 2559)

3) ด้านสื่อและเทคโนโลยี ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนและเนื้อหาสาระวิชา เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง มีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ นวัตกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยครูต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สามารถพัฒนาและประยุกต์ใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม (พิชญา ชูเพชร และสุจิตรา จรจิตร, 2560)

4) ด้านโครงสร้างการบริหาร ที่มีการกำหนดโครงสร้างองค์กร สายบังคับบัญชา และบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีระบบการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก และมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและคณะกรรมการสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ SWOT และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Hoy & Miskel, 2009)

5) ด้านการบริหารงบประมาณ ที่ต้องมีการวางแผนและบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำกับติดตาม รายงานผล และตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส มีระบบการควบคุมการใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีแผนระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และการจัดสรรทรัพยากรที่คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และ

6) ด้านเครือข่าย ที่ต้องสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาและแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น รวมถึงการสร้างเครือข่ายทางวิชาการทั้งระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา (พิชญา ชูเพชร และสุจิตรา จรจิตร, 2560) โดยปัจจัยทั้ง 6 ด้านนี้มีความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อให้การบริหารจัดการห้องเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อคุณภาพการศึกษาและผู้เรียน

สรุปได้ว่า โดยภาพรวม การบริหารจัดการห้องเรียนของครูจำเป็นต้องมีปัจจัยสนับสนุนหลัก 6 ด้าน ได้แก่ บุคคล สภาพแวดล้อม สื่อและเทคโนโลยี โครงสร้างการบริหาร การบริหารงบประมาณ และเครือข่ายความร่วมมือ ปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์และส่งเสริมกัน เพื่อให้การจัดการห้องเรียนมีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และยกระดับคุณภาพการศึกษา แนวคิดหลักที่นำมาจาก Hoy & Miskel (2009) ซึ่งเน้นการบริหารจัดการองค์กรในบริบทของการศึกษา รวมถึงการประยุกต์งานวิจัยของนักการศึกษาไทย เช่น พิชญา ชูเพชร และสุจิตรา จรจิตร ที่วิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการห้องเรียนเชิงบวก

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบวก

การศึกษาเชิงบวก (Positive Education) คือแนวทางการศึกษายุคใหม่ที่ผสมผสานการพัฒนาทักษะทางวิชาการกับการส่งเสริมสุขภาวะทางอารมณ์ สังคม และจิตใจของผู้เรียน โดยมีพื้นฐานจากจิตวิทยาเชิงบวก ซึ่งมุ่งเสริมสร้างพลังด้านบวก ความมั่นใจ และความสามารถในการเผชิญปัญหาอย่างสร้างสรรค์ แนวคิดนี้เห็นว่าโรงเรียนไม่ควรเป็นเพียงแหล่งถ่ายทอดความรู้ แต่ต้องเป็นพื้นที่ส่งเสริม สุขภาพ ความมั่นคงทางจิตใจ และคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ผ่านการปรับวิธีสอน แนวปฏิบัติ และทฤษฎีการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาเพื่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน การศึกษาเชิงบวกจึงเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ ที่ช่วยขับเคลื่อนการศึกษาและชุมชนไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดี ด้วยการสร้าง ความสัมพันธ์เชิงบวก การมีส่วนร่วมที่มีความหมาย และการปลูกฝังคุณลักษณะด้านบวก อย่างเป็นระบบ

Citation : เนตรคนางค์ โสภณ, สติพร เขานชัย, กฤตยาภรณ์ โตพิทักษ์, และ อธิศักดิ์ อุบไมยอริชัย. (2568). การจัดการห้องเรียนเชิงบวก

ของครู: กลไกสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 317-338.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.20>

ความหมายของการศึกษาเชิงบวก

Seligman et al. (2009) กล่าวว่า การศึกษาเชิงบวก คือ การตอบสนองต่อช่องว่างระหว่างสิ่งที่ผู้คนต้องการสำหรับบุตรหลานของพวกเขาและสิ่งที่โรงเรียนสอน กล่าวคือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหลานของตนมีความสุข สุขภาพดี และมีความมั่นใจ แต่โรงเรียนมุ่งเน้นแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระเบียบวินัย และทักษะทางวิชาการ แน่นอนว่าสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญ แต่ก็ต้องส่งผลดีต่อสุขภาพจิตด้วยเช่นกัน โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ หยุดยั้งภาวะซึมเศร้า สร้างเสริมความพึงพอใจในชีวิต และพัฒนาการเรียนรู้และการคิดอย่างสร้างสรรค์ วัตถุประสงค์เหล่านี้ช่วยให้ นักการศึกษาเข้าใจผลลัพธ์ที่คาดหวังของแนวคิด ตลอดจนเห็นประโยชน์ของการจัดการศึกษาที่พัฒนาอารมณ์เชิงบวก ความสัมพันธ์เชิงบวก และคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง ซึ่งจะช่วยพัฒนาสุขภาพจิต จัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และความสำเร็จในการเรียนรู้

Seligman (2010) ได้อธิบายเกี่ยวกับการศึกษาเชิงบวกว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถ ในการเรียนรู้ซึ่งเป็นจุดเน้นของการศึกษาแบบเดิม กับการปลูกฝังสุขภาวะตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก

Waters (2011) ได้นำเสนอกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบวก (Positive Education) ซึ่งผสมผสานหลักการของจิตวิทยาเชิงบวกเข้ากับการจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียน (well-being) แนวคิดนี้ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) อารมณ์เชิงบวก (Positive Emotions) เพื่อให้นักเรียนรู้สึกมีความสุขและมีพลังในกระบวนการเรียนรู้ 2) การมีส่วนร่วม (Engagement) ที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียน 3) ความสัมพันธ์ (Relationships) ที่ดีระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง 4) ความหมาย (Meaning) เพื่อช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าในสิ่งที่เรียนรู้ และ 5) ความสำเร็จ (Achievement) โดยตั้งเป้าหมายที่เหมาะสมและพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ การนำแนวคิดไปใช้ในโรงเรียนทั้งระบบต้องอาศัยการบริหารจัดการที่สนับสนุนจิตวิทยาเชิงบวก การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้อง และการวัดผลที่ครอบคลุมทุกมิติ ซึ่งจะช่วยลดความเครียดของนักเรียน ส่งเสริมทักษะชีวิต และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

Norrish และคณะ (2013) ได้อธิบายแนวคิดการศึกษาเชิงบวกประกอบด้วย 2 มุมมองสำคัญ คือ ความสุขภายนอก (hedonic happiness) ที่มุ่งพิจารณาประสบการณ์หรือปัจจัยแวดล้อมที่เสริมสร้างความสุขและความพึงพอใจเป็นหลัก และความสุขภายใน (Eudaimonic happiness) ที่มุ่งพิจารณาเงื่อนไขและกระบวนการใช้ชีวิตที่นำไปสู่ความสุข

Curby et al. (2013) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเชิงบวกไม่ได้มุ่งเน้นที่สุขภาพจิตแทนที่จะเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่เป็นการมุ่งเน้นที่สุขภาพจิต เพื่อสร้างเวทีและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Citation : Sophon, N., Chaochai S., Topitak, K., & Upamaiaitchai, T. (2025). Teachers' Positive Classroom Management: A

Mechanism for Enhancing Student Quality. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(1), 317-338.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.20>

อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาเชิงบวก (Positive Education) คือแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความสามารถทางการเรียนรู้ ทักษะทางวิชาการ และสุขภาวะทางจิตใจ โดยเน้นการสร้างความสุข สุขภาพจิตที่ดี และความสำเร็จทางการเรียนรู้ไปพร้อมกัน มุ่งหยุดยั้งภาวะซึมเศร้า ส่งเสริมความพึงพอใจในชีวิต และพัฒนาการคิดอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงเน้นความสุขทั้งจากปัจจัยภายนอก เช่น สภาพแวดล้อมที่ดี และความสุขจากภายในที่เกิดจากการใช้ชีวิตอย่างมีความหมาย แนวคิดนี้ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ สร้างสุขภาพจิตที่ดี และนำไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน

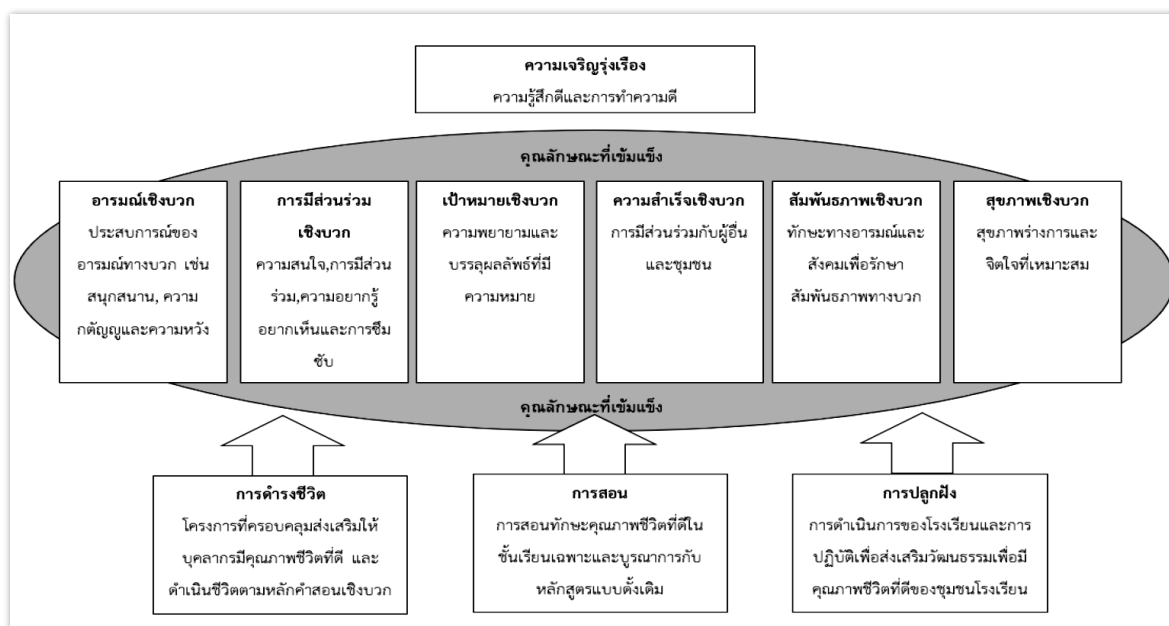
รูปแบบการจัดการศึกษาเชิงบวก

เพื่อเป็นแนวทางการนำแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกมาใช้ในการศึกษา ผลจากการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการดำเนินการในหลายประเทศ ผู้วิจัยศึกษาการนำการศึกษา เชิงบวกไปใช้ในโรงเรียนประกอบด้วยรูปแบบที่สำคัญ คือ รูปแบบ GGS ของ Geelong Grammar School (Waters, 2011; Suldo et al., 2006) และรูปแบบ PROSPER (Noble & McGrath, 2008) ได้อธิบายไว้ต่อไปนี้

1. การศึกษาเชิงบวกรูปแบบ GGS

โรงเรียนเป็นหนึ่งในบริบทการพัฒนาที่สำคัญที่สุดในชีวิตของนักเรียน จากหลักฐานแนะนำความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน วัฒนธรรมและบรรยากาศโรงเรียนในภาพรวมเชื่อมโยงบูรณาการกับคุณภาพชีวิตและสุขภาพจิตของนักเรียน ขณะที่โรงเรียน คือ ศูนย์กลางสุขภาพจิตและร่างกายของนักเรียน ความผูกพันทั้งระบบโรงเรียนสร้างสิ่งแวดล้อมที่หล่อหลอมและปลูกฝังความเป็นอยู่ที่ดีเป็นสิ่งจำเป็น การปลูกฝังความเจริญรุ่งเรืองอาจสร้างประโยชน์กับการพัฒนาทักษะวิชาการ สมมติฐานทั่วไปมุ่งที่คุณภาพชีวิตที่ดีภายใน การศึกษาต้องใช้เวลา และทรัพยากรที่ห่างไกลจากการพัฒนาวิชาการ อย่างไรก็ตามมีหลักฐานที่ดีเพื่อแนะนำนักเรียนให้พัฒนาทางการวิชาการ

Suldo, S. M., et al. (2006) ได้กล่าวว่า นักเรียนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีระดับผลการเรียนสูงที่สุดและต่ำที่สุด เป้าหมายของการส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองภายในโรงเรียนเป็นความพยายามที่คุ้มค่า การดำเนินการตามรูปแบบ GGS มุ่งที่ 6 มิติเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีประกอบด้วย อารมณ์ด้านบวก การมีส่วนร่วมเชิงบวก ความสำเร็จเชิงบวก เป้าหมายเชิงบวก สัมพันธภาพเชิงบวกและสุขภาพเชิงบวก คุณภาพชีวิตที่ดีในโรงเรียนพิจารณาที่ 3 ระดับ คือ การดำรงชีวิต การสอนและการปลูกฝัง ดังแผนภูมิที่ 1

ภาพที่ 1 การศึกษาเชิงบวกรูปแบบ GGS อ้างอิงจาก Suldo, S. M., et al. (2006)

จากแผนภาพดังกล่าว อธิบายถึงองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน คือ ด้านการดำรงชีวิตด้านการสอนและด้านการปลูกฝัง เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่เข้มแข็ง ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 6 ด้าน เพื่อแสดงการกำหนดเป้าหมายมิติคุณภาพชีวิตที่ดี ประกอบด้วย อารมณ์ทางบวก การมีส่วนร่วมเชิงบวก เป้าหมายเชิงบวก ความสำเร็จเชิงบวก สัมพันธภาพเชิงบวกและสุขภาพเชิงบวก ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (Suldo, S. M., et al. 2006)

1) องค์ประกอบหลักด้านการดำรงชีวิต โครงการที่ครอบคลุมส่งเสริมให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสนับสนุนการดำรงชีวิต การสอนทักษะของการศึกษาเชิงบวกและการปฏิบัติตามรูปแบบบทบาทที่แท้จริงสำหรับนักเรียน บุคลากรมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และการนำหลักการการศึกษาเชิงบวกไปใช้ในชีวิตส่วนตัวและการทำงานที่โรงเรียน การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทั้งบุคลากรที่ปฏิบัติการสอนและไม่ได้ปฏิบัติการสอน เพื่อพัฒนาความเข้าใจระดับบุคคลและปฏิบัติงานและพยายามสร้างชุมชนการปฏิบัติผ่านกิจกรรมเช่นการอภิปรายกลุ่ม การเขียนบทความ เป็นต้น

2) องค์ประกอบหลักด้านการสอน การสอนของการศึกษาเชิงบวกช่วยให้นักเรียนเข้าใจหลักการและแนวคิดที่สำคัญ การมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายในการสำรวจและสะท้อนผล และประยุกต์ใช้ทักษะและชุดความคิดส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต การสอนคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นเรียนรู้ทั้งที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนและการเรียนรู้ที่เป็นนัย การเรียนรู้ที่ชัดเจนของการศึกษาเชิงบวก นักเรียนเข้าร่วมการพัฒนาเชิงบวกเช่นเดียวกับการเรียนคณิตศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์ โครงการการสอนที่ชัดเจนส่งเสริม การมีส่วนร่วมและการเติบโตเพื่อสะท้อนทักษะ ความรู้และความคิดที่แตกต่างกันตามรูปแบบการศึกษาเชิงบวก อาจแฝงอยู่ในหลักสูตรวิชาการในวิธีต่างๆ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างหลักการจิตวิทยาเชิงบวกและหลักสูตร ในรูปแบบที่เป็นจริงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักทางวิชาการ

Citation : Sophon, N., Chaochai S., Topitak, K., & Upamaiaitchai, T. (2025). Teachers' Positive Classroom Management: A Mechanism for Enhancing Student Quality. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(1), 317-338.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.20>

3) องค์ประกอบด้านการปลูกฝัง กระบวนการในโรงเรียนช่วยสร้างวัฒนธรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีในชุมชนโรงเรียน การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพที่สุดคือการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมจุดแข็ง การแสดงความกตัญญูและการดำเนินโครงการปกติของสถานศึกษาที่ส่งเสริมค่านิยมความเป็นมิตร ความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร นอกจากนี้การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชนโรงเรียน ผู้ปกครองได้รับเชิญให้ร่วมโครงการฝึกอบรมเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาเชิงบวกและการเติบโตส่วนบุคคล

การกำหนดเป้าหมายมิติคุณภาพชีวิตที่ดี มิติ 6 ด้านของคุณภาพชีวิตที่ดีที่มีความสัมพันธ์กันเป้าหมายของรูปแบบอารมณืทางบวกสนับสนุนบุคคลให้คาดหวัง ริเริ่ม ยึดเวลาและสร้างประสบการณ์อารมณืทางบวกและยอมรับและการพัฒนาสุขภาพตอบสนองอารมณืทาง ถึงแม้ว่าการสำรวจในเชิงรูปธรรมและนามธรรมและการดำเนินการของโรงเรียนสนับสนุนเป้าหมาย 6 มิติ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) อารมณืเชิงบวก มิติที่สะท้อนความสามารถของนักเรียนในการแสดงความคาดหวังการริเริ่มประสบการณ์ การยึดเวลาและการสร้างประสบการณ์อารมณืเชิงบวก การช่วยให้เยาวชนดำรงชีวิตเมื่อนักเรียนมีประสบการณ์อารมณืทางบวก เช่น สนุกสนาน กตัญญู ความหวังและแรงบันดาลใจคือเป้าหมายที่คุ้มค่าของบุคคล นอกจากนี้งานวิจัยในปัจจุบันพบว่าประสบการณ์อารมณืทางบวกมีประโยชน์ต่อสมองและสุขภาพจิต สัมพันธภาพทางสังคมและผลลัพธ์ทางวิชาการ

2) การมีส่วนร่วมทางบวก การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการมีชีวิตที่มีความสนใจ ความอยากรู้ อยากเห็น การซึมซับ และการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดและความมีชีวิตชีวา มีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตที่ดี การเรียนรู้และความสำเร็จตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมของบุคคล คือ อุปนิสัยอยากรู้ อยากเห็น ความสนใจและความกระตือรือร้นเกี่ยวกับการดำเนินการที่คุ้มค่ากับความพยายาม ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับการมีส่วนร่วม คือ แนวคิดของขั้นตอนการดำเนินการ หมายถึง สถานะของการซึมซับ และประสบการณ์ที่เหมาะสม ซึ่งผลลัพธ์จากการมีส่วนร่วมในความท้าทายที่ดึงดูดความสนใจภายในคุณสมบัติสำคัญที่จับคู่ใกล้ชิดระหว่างระดับทักษะบุคคลและความซับซ้อนของงานและความท้าทายกระบวนการปฏิบัติงาน คือ กรอบแนวคิดที่ใช้ประสบการณ์สำคัญของการมีส่วนร่วมเมื่อประชาชนอยู่ร่วมในกิจกรรม มีจุดสนใจและการให้พลังงาน การส่งเสริมความร่วมมือในรูปแบบ GGS กับการศึกษาเชิงบวกมุ่งจุดสนใจที่การปลูกฝังกระบวนการ การสร้างแรงจูงใจภายใน และการประยุกต์ใช้จุดแข็ง

ตัวอย่างของการพัฒนาความเข้าใจการกำหนดชั้นเรียนโดยนัย คือ การประยุกต์ใช้จุดแข็งซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการมีส่วนร่วม เวสสันและบอนเวลล์ (Wesson and Boniwell) เสนอว่าการใช้จุดแข็งสามารถนำไปสู่กระบวนการพัฒนาความตระหนักของจุดแข็งและสามารถส่งเสริมการรับรู้ทักษะของบุคคล ดังนั้น การเพิ่มความสอดคล้องทักษะที่ทำหาย การส่งเสริมให้นักเรียนสำรวจและประยุกต์ใช้จุดแข็งด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์เพื่อร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมค่านิยมและความสนใจและสนับสนุนการพัฒนาความสามารถตนเองเมื่อเผชิญความท้าทาย

Citation : เนตรนงค์ โสภณ, สติพร เขวนชัย, กฤตยาภรณ์ โตพิทักษ์, และ อิศศักดิ์ อุปไมยอริชัย. (2568). การจัดการห้องเรียนเชิงบวก

ของครู: กลไกสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 317-338.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.20>

3) ความสำเร็จเชิงบวก ความสำเร็จเชิงบวกนิยามการพัฒนาศักยภาพของบุคคลผ่านความพยายามเพื่อผลลัพธ์ที่สำเร็จและเกี่ยวข้องกับความสามารถในการทำงานตามเป้าหมายค่านิยม แรงจูงใจยังคงเป็นสิ่งสำคัญแม้ว่าจะเผชิญกับความท้าทายและความพ่ายแพ้ และความสำเร็จของสมรรถนะและความสำเร็จในมิติชีวิตที่สำคัญ งานวิจัยแนะนำว่าความสัมพันธ์ระหว่างความเจริญรุ่งเรืองและความสำเร็จเชิงบวก สุขภาพจิตคือ ความจำเป็นของการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และอารมณ์ทางบวกช่วยความคิดสร้างสรรค์และการคิดยืดหยุ่น ในทางกลับกันการบรรลุเป้าหมายนำไปสู่อารมณ์เชิงบวกและคุณภาพชีวิตที่ดี การช่วยให้นักเรียนพยายามอย่างมีความหมายเพื่อผลลัพธ์ที่ต้องการในสภาพแวดล้อมที่ท้าทายและสังคมการทำงานที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องช่วยนักเรียนให้พัฒนาทักษะและทรัพยากร เพื่อให้นักเรียนพยายามตามเป้าหมายที่สำคัญ การใช้ประโยชน์จากโอกาส และรับมือกับความผิดหวังและความท้าทาย

4) เป้าหมายเชิงบวก การสร้างค่านิยมภายในโรงเรียนมุ่งที่เป้าหมายของโรงเรียน นอกจากนี้ มีหลักฐานการดำเนินการเพื่อผู้อื่นและมีความรู้สึกว่ามีเป้าหมายและมีความหมาย สร้างสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน ความสำคัญของเป้าหมายในชีวิตสะท้อนความเจริญรุ่งเรืองของการมีคุณภาพชีวิตที่ดี รู้สึกมีความหมายและส่งผลกับการมีสุขภาพที่เหมาะสม เป้าหมายช่วยให้คนมีวิสัยทัศน์และพันธกิจของชีวิต เป้าหมายในชีวิตเป็นความร่วมมือกับสุขภาพกายที่ดี ความพึงพอใจในชีวิตสูงและความสัมพันธ์ทางสังคมที่แข็งแกร่งและการปกป้องความเศร้า พฤติกรรมเสี่ยง และข้อเรียกร้องทางร่างกาย ความหมาย ความไม่เห็นแก่ตัวและความเชื่อทางจิตวิญญาณเพื่อตรวจสอบวิธีการไปสู่เป้าหมายและความเจริญรุ่งเรืองกับนักเรียน

5) สัมพันธภาพเชิงบวก ใจความสำคัญของมิตินี้คือทักษะทางอารมณ์และสังคมที่แข็งแกร่ง ช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีและแข็งแกร่งกับตนเองและผู้อื่น เด็กและวัยรุ่นพัฒนาไม่เกิดจากความโดดเดี่ยวและบริบททางสังคมมีผลกระทบที่มีพลังกับการปรับตัวและการเติบโตทางสุขภาพ มีหลักฐานมากมายว่าสังคมสนับสนุนบูรณาการคุณภาพชีวิตที่ดีและสุขภาพจิต เช่น การแยกตัวทางสังคม คือปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดภาวะซึมเศร้า การฆ่าตัวตายและอาการอื่น ๆ ที่แสดงถึงสุขภาพจิตที่ไม่ดี การสนับสนุนความสัมพันธ์ในโรงเรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความยืดหยุ่น สัมพันธภาพทางสังคมถูกค้นพบว่าเป็นปัจจัยทำนายที่สำคัญของคุณภาพชีวิตที่ดี หลักฐานที่พบเพิ่มเติมของประโยชน์ของการมีสุขภาพจิตที่ดี และคุณภาพชีวิตที่ดี การสนับสนุนทางสังคมคือสิ่งที่ดีต่อสุขภาพร่างกาย การประยุกต์การเรียนรู้เช่น การสนับสนุนให้บุคลากรและนักเรียนอย่างจริงจังให้ประสบความสำเร็จจากครอบครัว เพื่อนและเพื่อนร่วมงาน

6) สุขภาพเชิงบวก มีจุดสนใจเพิ่มขึ้นสำหรับสุขภาพจิตในภาพรวมในปัจจุบัน ทุกคนถูกมองว่าเชื่อมโยงถึงกัน รูปแบบ GGS สุขภาพ หมายถึง นิยามที่ยั่งยืนสำหรับสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่เหมาะสม สุขภาพมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเป็นหลักฐานว่านักเรียนจะเติบโตทางร่างกายและจิตใจได้ดีจากการเรียนของพวกเขา การพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพเชิงบวกในวัยรุ่นมีผลกระทบต่อการรักษาสุขภาพในอนาคต สุขภาพเป็นแนวคิดที่กว้างและครอบคลุม การจัดช่วงจากสุขภาพร่างกาย เช่น สุขนิสัย การนอนและการรับประทานอาหาร การสอนต้องพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางสังคมและการรับรู้และทักษะทาง

พฤติกรรม เช่น การปลูกฝังการอธิบายในมุมมองที่ดี การโต้แย้งเชิงลบโดยอัตโนมัติ และสร้างทางเลือก เมื่อต้องพบกับความท้าทาย หลักสูตรทางวิชาการมีจุดสนใจที่การสำรวจธรรมชาติผ่านกิจกรรมปีนเขา การวิ่ง การเข้าค่าย และการเล่นสกี คุณลักษณะเด่น ตามแนวคิดนี้ คือ การมุ่งเน้นจุดแข็ง ซึ่งเป็นคุณลักษณะเด่น (Waters, 2011; Suldo et)

กรอบแนวคิดรูปแบบ GGS มีความยืดหยุ่น โรงเรียนสามารถกำหนดขอบเขตและเป้าหมาย เพื่อการพัฒนาความสามารถของแต่ละมิติปลูกฝัง ผ่านการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ทั้งการเรียนเชิงรูปธรรมและนามธรรมในห้องเรียน การฝึกปฏิบัติทางบวรบูรณาการผ่านชีวิตในโรงเรียน ผ่านการวางแผน การดำเนินการ ประเมินผลความรู้เพื่อสังคมโรงเรียนที่เจริญรุ่งเรือง การพัฒนาโรงเรียนในฐานะขององค์กรเชิงบวรเป็นการดำเนินเชิงระบบ ดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการวิจัยอย่างกว้างขวางและขยันหมั่นเพียรเพื่อโรงเรียน ไม่ได้เริ่มใน ปี ค.ศ.2008 ฝึกอบรมหลักสูตรจิตวิทยาเชิงบวกให้กับคณะทำงานหนึ่งร้อยคนเป็นเวลา 9 วัน เริ่มต้นมากกว่าสองปี โรงเรียนได้ตรวจสอบวิธีการเชิงรุกเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความเป็นอยู่ที่ดี เริ่มสร้างศูนย์ความเป็นอยู่ที่ ร่วมกับการดำเนินการโดยใช้ปรัชญาเชิงลึกเกี่ยวกับการศึกษาเชิงบวก

ขั้นตอนที่ 2 ความผูกพันกับผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ของหลักฐานเชิงบวกและเข้มงวดเกี่ยวกับวินัยเชิงบวกเป็นสิ่งสำคัญสำหรับคณะทำงานและผู้ปกครองในชุมชนโรงเรียน ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ Gee Grammar School ผูกพันกับผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาเชิงบวก ความยืดหยุ่น จิตวิทยาพัฒนาและการจิตวิทยาการศึกษาจำนวนมาก ความเชี่ยวชาญของผู้เข้าชมแต่ละคนเพิ่มความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับโปรแกรมและปรัชญาและสนับสนุนการตรวจสอบความถูกต้องของศาสตร์ใหม่นี้

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการร่วมกับชุมชนด้วยวิธีการที่อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายและความหวังของการศึกษาเชิงบวกเป็นสิ่งจำเป็น บทความที่ดีพิมพ์ในวารสารโรงเรียน ที่อยู่สาธารณะ โอกาสสำหรับผู้ปกครองเพื่อถามคำถามและหาความชัดเจนทุกส่วนของแผนการดำเนินการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ การใช้ภาษาที่เป็นอิสระและเชิญให้ถามคำถามและกระตุ้นความสงสัย บุคคลสำคัญนำการเปลี่ยนแปลงยินดีตอบคำถามและความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงาน ความเข้าใจและยอมรับความสงสัยและเปิดใจยอมรับการศึกษาเชิงบวก ความหวังคือการจุดประกายความอยากรู้อยากเห็นและพัฒนาความรู้สึกเพื่อแบ่งกันความเป็นเจ้าของสำหรับคณะทำงาน ผู้ปกครองและนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การผสมผสานความรับผิดชอบในการตัดสินใจของผู้นำโรงเรียนกับความรู้และกระตุ้นให้ครูติดต่อกับนักเรียนทุกวันกับภาวะผู้นำของโรงเรียนโดยคณะกรรมการเพื่อดำเนินการการศึกษาเชิงบวก คือพลังที่สำคัญสำหรับคุณครูในห้องเรียนและบุคลากรสนับสนุนการสอนเพื่อทดลอง ปรับเปลี่ยน ออกแบบและเป็นแนวคิดนำร่องและกิจกรรมหล่อเลี้ยงความเป็นอยู่ที่ในสิ่งแวดล้อมและวงจรของอิทธิพล

ขั้นตอนที่ 5 ทำให้แน่ใจว่าการรักษาผ่านการสร้างทีมฝึกอบรมในบ้านเพื่อดำเนินการการศึกษาเชิงบวรระยะยาวกลายเป็นหลักฐานที่โรงเรียนต้องการเพื่อลงทุนสร้างความสามารถของเพื่อนร่วมงานกลุ่มเล็ก

Citation : เนตรนาคค์ โสภณ, สติพร เขาวนชัย, กฤตยาภานต์ โตพิทักษ์, และ อิศศักดิ์ อุบไมยอริชัย. (2568). การจัดการห้องเรียนเชิงบวก

ของครู: กลไกสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 317-338.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.20>

เพื่อนำและขับเคลื่อนการดำเนินการฝึกอบรมสำหรับสมาชิกใหม่ ผู้ปกครองใหม่และนักเรียนใหม่ โดยเต็มเวลา เน้นอนว่าหลักสูตรการอบรมที่พัฒนาขึ้น นอกจากนั้นการพัฒนาวิชาการที่สำคัญมากเพื่อรักษาแนวคิดใหม่ และแน่ใจว่าชุมชนยังคงรักษาแนวทางการพัฒนาที่เกิดขึ้นเพื่อความเป็นอยู่ที่ดี

ขั้นตอนที่ 6 ความตระหนักถึงความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนได้รับคำแนะนำในขั้นแรกเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์และต้นทุนการดำเนินการเพื่อการศึกษาเชิงบวก ไม่ใช่การดำเนินการครั้งเดียว แต่เป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนยังคงสนับสนุนการศึกษาเชิงบวกซึ่งสอดคล้องกับทุกภาคส่วน ในโรงเรียน

กรอบแนวคิด GGS ในการพัฒนาโรงเรียนเชิงบวกมีขั้นตอนที่ช่วยสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับนักเรียนและบุคลากร ผ่านการดำเนินงานในรูปแบบที่ยืดหยุ่นและเชื่อมโยงกับชุมชนโรงเรียน โดยเริ่มต้นจากการวิจัยและฝึกอบรมเกี่ยวกับจิตวิทยาเชิงบวกในโรงเรียน ต่อด้วยการสร้างความผูกพันกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิทยาศาสตร์เชิงบวก เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวทางการศึกษาที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาเชิงบวก จากนั้นผสมผสานการร่วมมือกับชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการรับผิดชอบร่วมกันในกระบวนการเรียนการสอน และสุดท้ายเป็นการสร้างความยั่งยืนในกระบวนการพัฒนาผ่านการอบรมและการตระหนักถึงความมุ่งมั่นในระยะยาวในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีในโรงเรียน

2. การจัดการศึกษาเชิงบวกรูปแบบ PROSPER

การนำแนวคิดเชิงบวกมาใช้อย่างแพร่หลาย จึงมีนักวิชาการให้ความสนใจแนวคิดนี้จะทดลองนำไปใช้ในโรงเรียน พัฒนาเป็นรูปแบบเพื่อเผยแพร่ ซึ่งรูปแบบการศึกษาเชิงบวกที่สำคัญอีกหนึ่งรูปแบบ คือ PROSPER กำหนดกรอบแนวคิด PROSPER ในบริบทของโรงเรียนร่วมกับการดำเนินการโรงเรียนแจ้งหลักฐาน ซึ่งมีความจำเป็นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและประสบความสำเร็จและสร้างโรงเรียนให้เป็นสถาบันที่มีความสามารถ ผู้จัดการตามกรอบแนวคิด PROSPER เริ่มต้นจากนักเขียน 2 คน จากกรอบแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกสำหรับการศึกษา รูปแบบแรกเกี่ยวกับผลการร่วมพัฒนาร่วมกับการศึกษาคุณภาพชีวิตที่ดีของรัฐบาลออสเตรเลีย กรอบแนวคิด PROSPER คล้ายกับรูปแบบของ Geelong Grammar School จุดเน้นของโมเดล GGS คือ อารมณ์ทางบวก สัมพันธภาพทางบวก ความสำเร็จเชิงบวก คุณลักษณะเด่น เป้าหมายเชิงบวก การมีส่วนร่วมเชิงบวกและสุขภาพเชิงบวกและความยืดหยุ่น

หลักการแรกของการประยุกต์ใช้จิตวิทยาเชิงบวกกับการศึกษาย้อนกลับเพื่อพัฒนาโปรแกรมคุณภาพชีวิตโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมโรงเรียนเชิงบวก เช่น การพัฒนาหลักสูตรคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับครูประจำชั้นเพื่อนำไปสอนนักเรียน รูปแบบ PROSPER เสนอกรอบแนวคิดการจัดการตามองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของนักเรียน โดยใช้องค์ประกอบโรงเรียนที่ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เป็นฐาน (evidence-based school component) ผลการศึกษาเสนอโปรแกรมที่มุ่งเน้นองค์ประกอบผ่านกลยุทธ์การสอน โรงเรียนและการจัดการห้องเรียน การทำงานกับผู้ปกครองและ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตร หลักสูตรที่กำหนด คือ การพัฒนาอารมณ์ ความตลกขบขัน และด้านสว่าง (ด้านบวก) สัมพันธภาพ

Citation : Sophon, N., Chaochai S., Topitak, K., & Upamaiaitchai, T. (2025). Teachers' Positive Classroom Management: A

Mechanism for Enhancing Student Quality. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(1), 317-338.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.20>

และหน่วยค่านิยมหลัก (สัมพันธภาพ) หน่วยบนความสำเร็จร่วมกับผลลัพธ์ จุดแข็ง เป้าหมายและการมีส่วนร่วม เป็นต้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (Noble, T., & McGrath, H. 2008)

1) ความเป็นบวก (Positivity) หมายถึง สถานะเชิงบวก ความหมายทางบวกและทัศนคติมองโลกในแง่ดี ซึ่งกระตุ้นอารมณ์ทางบวก ความเป็นบวกดำเนินการส่งผลกระทบยาวต่ออารมณ์ทางบวกของบุคลิกภาพของคน สัมพันธภาพ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นความเป็นบวกสนับสนุนให้นักการศึกษาจัดให้ชั้นเรียนและโอกาสของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมประสบการณ์และเพิ่มอารมณ์ทางบวก เช่นความรู้สึกเชื่อมโยง และรู้สึกปลอดภัย ความเป็นบวกสนับสนุนนักการศึกษาให้สอนเชิงประจักษ์พัฒนาค่านิยมและทักษะ การแสดงความคิดเห็นและการคิดแง่ดี

2) อารมณ์ทางบวก ประสบการณ์ที่พบบ่อยๆ และแสดงอารมณ์เชิงบวกมีแนวโน้มจะยืดหยุ่นมาก มีการติดต่อทางสังคมมากขึ้นและมีหน้าที่ระดับที่เหมาะสม

3) ความรู้สึกเชื่อมต่อทฤษฎีการกำหนดตนเอง (Self-Determination Theory) ต้องการเป็นส่วนหนึ่ง และรู้สึกเชื่อมโยง คือ หนึ่งในสามความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ การศึกษานักเรียน 700 คนจากโรงเรียนมัธยมสองแห่ง พบว่า ความรู้เป็นส่วนหนึ่งของนักเรียนที่มีโรงเรียนได้รับการกำหนดว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุด เพื่ออธิบายคุณภาพชีวิตทางจิตวิทยาของนักเรียน การเชื่อมต่อและการยอมรับที่ส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนรู้สึก มีโอกาสน้อยที่จะพบว่ามีความกังวล ความเศร้า สูญเสียการควบคุมตนเองและก้าวร้าว และมีโอกาสน้อยที่ครูจะจัดอันดับให้นักเรียนกลุ่มนี้อยู่ในกลุ่มที่มีพฤติกรรมแตกแยก

4) ความรู้สึกปลอดภัย ความรู้สึกปลอดภัยและการปกป้องจากการถูกกลั่นแกล้ง คือ สิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อรู้สึกได้รับการสนับสนุนและได้รับการดูแลเอาใจใส่โดยครูและเชื่อมต่อไปยังเพื่อน นักเรียนทั้งหมดรู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่อพวกเขาคิดว่าอาจจะถูกกลั่นแกล้งในโรงเรียน แม้ว่าจะไม่ถูกกลั่นแกล้งจากพวกเขาเหมือนกันเองก็ตาม

5) ความรู้สึกสนุกสนานและตลกขบขัน การหัวเราะเป็นการแสดงออกทางร่างกายที่ผ่อนคลายและกระตุ้นให้เกิดความยินดี การปล่อยโศกพินินไปยังสมอง เป็นความสามารถในการลดความเครียดและปรับปรุงระบบภูมิคุ้มกัน การศึกษาสนับสนุนการค้นพบด้านความขบขันของสถานการณ์หรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ใช้ความขบขันเป็นฐาน (Humour-Based Activities) ยังสามารถเป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพต่อการเผชิญปัญหาอย่างยืดหยุ่นในช่วงเวลาที่ยากลำบากในชีวิตและเพื่อลดความวิตกกังวล ความขบขันสามารถเพิ่มความสามารถในการอดทนต่อความเจ็บปวดทางกายภาพ

Banas, J. A., Dunbar, N., Rodriguez, D., & Liu, S. J. (2013). ศึกษาวิจัยผลกระทบของความขบขันในบริบทของการศึกษา สรุปการใช้ทัศนคติเชิงบวก ความขบขันที่ไม่ก้าวร้าวมีส่วนในการเพิ่มความสนใจและสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย ครูที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติเชิงบวกมีแรงจูงใจต่อการเรียนสูงขึ้นและสนุกสนานเพลิดเพลินกับกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ครูสามารถส่งเสริมความขบขันได้ด้วยหลายวิธีในบริบทของการเรียน อาจเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ วิธีการจัดการเรียนการสอน และ

Citation : เนตรคนางค์ โสภณ, สติพร เขาวนชัย, กฤตยาภรณ์ โตพิทักษ์, และ อธิศักดิ์ อุบไมยอริชัย. (2568). การจัดการห้องเรียนเชิงบวก

ของครู: กลไกสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 317-338.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.20>

กิจกรรมเสริมหลักสูตรเช่น ใช้การ์ตูนหรือภาพตลกขบขันในการนำเสนอหรือการเล่นเกมนการศึกษา การสำรวจและระบุตัวละครที่ตลกขบขันที่สุดจากตลกหรือการ์ตูน การอ่านและวิเคราะห์บทเรียนที่ตลกขบขัน การเขียนบทความ บทกลอน การแต่งเรื่องตลกขบขัน เป็นต้น ซึ่งควรใช้อย่างเหมาะสม จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการเผชิญปัญหาอย่างเหมาะสม เช่น การหัวเราะเมื่อทำสิ่งผิดพลาดและปรับปรุงให้ถูกต้อง เป็นต้น

6) การแสดงความกตัญญูและความชื่นชม การกตัญญูได้รับการนิยามว่าเป็นคุณธรรมขั้นสูง ที่ผู้คนสามารถสังเกตได้ เข้าใจและใช้ประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนที่ได้ประโยชน์ร่วมกัน เมื่อประชาชน มีความกตัญญู มีความชื่นชมกับสิ่งดีงามที่เกิดขึ้น การแสดงความขอบคุณต่อภาระหน้าที่ ความกตัญญูแสดงถึงวุฒิภาวะของเด็ก ความสามารถในการพัฒนาการตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้องความตั้งใจของบุคคลที่ทำความดีและนำไปสู่การทำความดีในที่สุด

7) สติ การเพิ่มความสนใจของจิตวิทยาเชิงบวกเคลื่อนไหวในรูปของการมีสติและการยอมรับการมีคุณภาพชีวิตที่ดี สติสามารถอธิบายได้ 2 องค์ประกอบ องค์ประกอบแรก คือ ความตั้งใจที่จะควบคุมตนเอง และประการที่ 2 คือการยอมรับความอยากรู้อยากเห็น การเปิดและการยอมรับเป้าหมาย ต่อประสบการณ์ของบุคคลในขณะเวลาหนึ่ง

Bluvshtein, M., Saeedi, S., DeBruyn, N., & Gillespie, K. L. (2021) ให้ความสำคัญกับการฝึกสมาธิ สมาธิ คือ การฝึกปฏิบัติที่มีต้นกำเนิดจากศาสนาพุทธ และวัฒนธรรมฮินดูและแสดงถึงประโยชน์ตลอดพันปี นำมาซึ่งสติและความถูกต้องชอบธรรมที่ได้จากการฝึกสมาธิ สมาธิเป็นฝึกที่สร้างความมั่นคงและสามารถสอน และเรียนรู้ได้ทั้งบริบทภายในและภายนอกโรงเรียน มีสถาบันการศึกษาจัดการฝึกสมาธิไว้ในหลักสูตรและเพิ่มจำนวนของสถาบันที่ไม่ใช่วิชาการซึ่งจัดชั้นเรียนสมาธิ การศึกษาหลายครั้งในสองทศวรรษพบความสัมพันธ์ระหว่างสมาธิ ความถูกต้องชอบธรรม สติและความเป็นอยู่ที่ดี

8) ความสัมพันธ์ โรงเรียนเป็นบริบททางสังคมที่มีความจำเป็น การมุ่งเน้นความสัมพันธ์ในโรงเรียนหมายถึงคณะทำงานของโรงเรียนกำหนดกลยุทธ์สร้างความสัมพันธ์เชิงบวกเช่นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ความสัมพันธ์ของเพื่อนร่วมงาน และความสัมพันธ์ของโรงเรียนและผู้ปกครอง

9) ความสัมพันธ์เชิงบวกกับเพื่อน หนึ่งในหัวข้อที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในการวิจัยทางการศึกษา คือ บทบาทสำคัญของความสัมพันธ์ของเพื่อนเชิงบวกแสดงในชีวิตประจำวันของเด็กและวัยรุ่น และการสนับสนุนเชิงบวก ซึ่งความสัมพันธ์สามารถสร้างความรู้เป็นส่วนหนึ่ง ความรู้สึก มีส่วนร่วม แรงจูงใจและความสำเร็จ พฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่น คุณภาพชีวิตที่ดีของนักเรียน และความยืดหยุ่น ความสัมพันธ์ของเพื่อนเชิงบวกสามารถทำนายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ที่ 33-40 เปอร์เซ็นต์ ภาวะความเป็นเพื่อนให้การสนับสนุนทางอารมณ์ และสังคม โอกาสในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติเรื่องความเห็นอกเห็นใจ ผู้อื่นการป้องกันกรกลั่นแกล้งและการแยกตัวทางสังคม และโอกาสที่จะอภิปรายถึงเรื่องคุณธรรมอย่างปลอดภัยและเหตุผลทางคุณธรรมและสังคม งานวิจัยยังแนะนำว่าประสบการณ์ที่สะสมจากความสัมพันธ์

ของเพื่อนในโรงเรียนมีผลกระทบทางบวกอย่างมาก ไม่ใช่แค่ในระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ความสัมพันธ์ทางบวกกับเพื่อนมีโอกาสมากเพื่อเรียนรู้และฝึกปฏิบัติโดยใช้ค่านิยมทางสังคมที่เน้นความสมดุลและคิดถึงผู้อื่น เช่น ความเคารพ ให้เกียรติ ความร่วมมือ การยอมรับความแตกต่าง ความเห็นอกเห็นใจ มิตรภาพและการรวมอยู่ด้วยกัน การสอนของสังคมเฉพาะเจาะจงและทักษะทางอารมณ์สามารถช่วยให้นักเรียนแสดงคุณค่าของตนผ่านการกระทำ ทักษะทางสังคมเช่น การแบ่งปัน ความร่วมมือ การจัดการความโกรธ การไม่เห็นด้วยการเคารพ การเจรจาต่อรอง การแสดงออกอย่างยุติธรรม และการเป็นผู้ชนะและผู้แพ้ที่ดี การสนทนา ที่แสดงถึงความสนใจ การเล่าเรื่องสนุกและการจัดการเมื่อรู้สึกไม่เห็นด้วย

10) ความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างนักเรียนและครู จากการศึกษาวิจัยที่ดำเนินการอย่างกว้างขวางยืนยันว่า การสร้างความสัมพันธ์ทางบวก ความเคารพและการสนับสนุนความสัมพันธ์ของครูและนักเรียนนำไปสู่ความหลากหลายของผลลัพธ์นักเรียนที่พึงปรารถนาเชื่อมโยงกับคุณภาพชีวิตที่ดี เช่น ความสนใจ การมีส่วนร่วมและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับสูง พฤติกรรมนักเรียนและทางเลือกมีอิทธิพลทางบวกอย่างมากกับพฤติกรรมและค่านิยมที่เชื่อถือได้ ครูคือผู้ที่สร้างความมั่นใจ ภาวะความสัมพันธ์เหล่านี้สนับสนุนนักเรียนให้กำหนดเป้าหมายระยะยาวและพัฒนาการกำหนดเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ชีวิตระยะยาว นักเรียนเชื่อว่าครูยอมรับและเอาใจใส่นักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ รู้สึกมั่นใจและมีแรงจูงใจ ที่จะประสบความสำเร็จมากขึ้น นักเรียนยอมรับเป้าหมายและความคาดหวังของครู วิธีที่ครูตอบสนอง ต่อนักเรียนที่มีปัญหากับเพื่อนร่วมชั้นเรียน สามารถกำหนดข้อตกลงเพื่อการอยู่ร่วมกันในชั้นเรียน นอกจากนี้พบว่าเยาวชนมีสัมพันธ์ใกล้ชิดทางบวกกับครูของพวกเขา มีโอกาสน้อยมากที่จะยุ่งเกี่ยวกับ ยาเสพติด และแอลกอฮอล์ การทำร้ายตัวเอง การฆ่าตัวตาย พฤติกรรมรุนแรงหรือปัญหาสุขภาพ

11) ผลลัพธ์ กรอบแนวคิดโรงเรียนแบบดั้งเดิม นักเรียนจะประสบความสำเร็จคือนักเรียนที่ประสบความสำเร็จจากการสอบ ความชำนาญในการใช้ทักษะและบรรลุเป้าหมาย ความพยายามทางวิชาการและความชำนาญและการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ และละคร ผลลัพธ์ของนักเรียนที่ประสบความสำเร็จที่โรงเรียนสร้างความรู้ของ ความชำนาญ สมรรถนะและความสำเร็จ ความต้องการจิตวิทยาพื้นฐานของคุณภาพชีวิตที่ดี สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมส่งเสริมผลลัพธ์ทางวิชาการและการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ กลยุทธ์การเรียนรู้ร่วมกันและการสอนทักษะทางสังคมและอารมณ์ ที่ชัดเจน ทักษะความสำเร็จระดับบุคคลเช่น ความทนทาน ความพยายาม การตั้งเป้าหมาย การวางแผนและทักษะการศึกษาและองค์กรความสำคัญของการให้ผลย้อนกลับที่มีคุณภาพของครูต่อผลลัพธ์ของนักเรียน ครูที่มีคุณภาพดีช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะให้สูงขึ้น มีคุณลักษณะของการควบคุมตนเอง เช่น การเรียนรู้เพื่อการจัดการตนเองการประเมินตนเองและการเปลี่ยนแปลงตนเอง

12) จุดเด่น (strengths) จุดเน้นของจุดเด่นในโรงเรียนสนับสนุนการรวมรวมค่านิยมของจุดเด่นของนักเรียน คณะทำงานและชุมชนโรงเรียนทั้งหมดที่แตกต่างกัน ทั้งยังสนับสนุนบทบาทของโอกาสสำหรับทุกคนเพื่อกำหนด ใช้และการพัฒนาจุดเด่นต่อไปผ่านโอกาสของการใช้หลักสูตรและกิจกรรมที่ใช้

โรงเรียนเป็นฐาน จุดเด่นนิยามถึงวิถีของการแสดงพฤติกรรม การคิดหรือความรู้สึกซึ่งบุคคล มีความสามารถทางธรรมชาติ เพื่อการทํากิจกรรมอย่างสนุกสนานและเปิดโอกาสให้บุคคลประสบความสำเร็จอย่างเหมาะสมขณะที่บุคคลบรรลุผลลัพธ์อย่างมีคุณค่า วรรณกรรมการศึกษาเชิงบวก เกือบทั้งหมด มุ่งที่คุณลักษณะเด่นที่เฉพาะเจาะจง มุ่งสร้างคุณค่าจากการปฏิบัติโดยวิธีสนับสนุนจุดเด่นเป็นฐาน

13) ความสามารถที่โดดเด่น โมเดลทฤษฎีปัญญาของโฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) นิยามทิศทางเพื่อการนิยามและพัฒนาความสามารถที่โดดเด่น ทฤษฎีปัญญานำมาใช้ในโรงเรียนตั้งแต่การพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ 30 กว่าปีก่อน และกำหนดปัญญา 8 ด้าน หลักสูตรที่แตกต่างกันมีพื้นฐานบนโมเดลทฤษฎีปัญญาของการ์ดเนอร์เพื่อแสดงการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางบวก ซึ่งคุณค่าและการยกย่องจุดเด่นของนักเรียนที่แตกต่างกัน วิธีนี้เป็นประโยชน์อย่างมากช่วยให้ให้นักเรียนประสบความสำเร็จกับการเรียนมากขึ้น การประเมินผลใน 41 โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรทฤษฎีปัญญาที่แตกต่างกันเป็นเวลา 3 ปี มีประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญในการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของนักเรียน พฤติกรรมของนักเรียนและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การประเมินเหล่านี้พบประโยชน์กับนักเรียนที่เรียนยาก แสดงให้เห็นความพยายามในการเรียนมากขึ้น มีแรงจูงใจและการพัฒนาผลลัพธ์มากขึ้น เมื่อเสนอความแตกต่างของโอกาสและหลักสูตร ในการทำงานที่สัมพันธ์กับจุดเด่นเพื่อแสดงความเข้าใจหลักสูตรของพวกเขา

14) คุณลักษณะเด่น คุณลักษณะเด่นคือค่านิยมทางคุณลักษณะคุณธรรมที่สร้างความสุข และการบรรลุความสำเร็จ โมเดล VIA มีพื้นฐานจากการทบทวนคุณลักษณะที่มีคุณค่าทั่วโลก 24 ข้อ ภายใต้คุณธรรม 6 ข้อ โปรแกรมจิตวิทยาเชิงบวกของสตราทและฮาเวน (Strath-Haven) นำโปรแกรมจิตวิทยาเชิงบวกใช้โมเดล VIA ในชั้นเรียนศิลปภาษา มีการเปรียบเทียบก่อนเรียน และหลังเรียนเพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างของนักเรียนสองกลุ่ม พบว่านักเรียน มีความสนุกและการมีส่วนร่วมมากขึ้นกลุ่มควบคุม ครุรายงานผลว่าโครงการพัฒนาจุดเด่นของนักเรียนสัมพันธ์กับการเรียนรู้ เช่น ความใฝ่เรียนรู้ ความรักในการเรียนรู้ และสร้างสรรค์และผู้ปกครองและครุรายงานผลการพัฒนาทักษะสังคมของนักเรียน

15) เป้าหมาย นักเรียนให้ความสำคัญกับเป้าหมาย เมื่อรับรู้เป้าหมายเป็นสิ่งที่คุ้มค่าที่สุด รู้ว่าเป้าหมาย มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการรู้คุณค่าของชีวิต และเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือสังคมหรือการเห็นแก่ผู้อื่น เช่น ความผูกพันหรืออุปนิสัยช่วยเหลือผู้อื่นหรือปรับปรุงโลก การระบุเป้าหมายในชีวิตแสดงร่วมมือระดับสูงของวัยรุ่นที่มีความพึงพอใจต่อชีวิต ครูช่วยให้นักเรียนพัฒนาความตระหนักถึงเป้าหมายโดยใช้เหตุผลที่น่าสนใจผ่านการจัดกิจกรรมเฉพาะ มีความสำคัญและเปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างทางเลือกในกิจกรรมการเรียนรู้ของตน ประเพณีของการมีส่วนร่วมกับความต้องการทางจิตวิทยาของนักเรียน อย่างอิสระ ความปรารถนาที่จะส่งเสริมพฤติกรรมเลือกด้วยตนเองสอดคล้องกับจุดเด่นและบุคลิกภาพของบุคคล

16) ความผูกพัน ความผูกพัน คือ แนวคิดสำคัญในการศึกษา ในระยะสั้น หมายถึง นักเรียนผูกพันกับการเรียนจะมีการทำนายได้ว่าจะมีผลลัพธ์ทางวิชาการที่ดี ในระยะยาวทำนายแบบแผนของความตั้งใจ ความยืดหยุ่นทางวิชาการและความสมบูรณ์ของโรงเรียน ความเชื่อมโยงระหว่างความผูกพันของ นักเรียน

ผลสัมฤทธิ์และคุณภาพชีวิตที่ดีแบ่งเป็น 2 ทิศทาง เช่น นักเรียนส่วนมากผูกพันอย่างกระตือรือร้นและประสบความสำเร็จต่อการเรียน ความผูกพันสามารถดำเนินการในแบบของพฤติกรรม อารมณ์และความรู้เมื่อนักเรียน มีความผูกพันทางพฤติกรรมระดับสูง นักเรียนจะตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียนทุกขั้นตอนในกระบวนการเรียนรู้ เมื่อนักเรียนมีความผูกพันทางอารมณ์สูงในกิจกรรมการเรียนรู้ หรือกระบวนการวิพากษ์ตามความสนใจ ความใฝ่รู้ ความกระตือรือร้น ความตื่นตัว ความมั่นใจและความพึงพอใจกับผลผลิตของการเรียนรู้ของพวกเขา เมื่อนักเรียนมีความผูกพันกับความรู้คือความท้าทายทางสติปัญญา ความยืดหยุ่น การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ เมื่อนักเรียนมีความผูกพันทางสังคมระดับสูง มีการติดต่อสื่อสารทางบวกกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนและครู ความร่วมมือที่ดีกับเพื่อนและใช้ทักษะทางสังคม เช่น การฟังอย่างกระตือรือร้น การเจรจาต่อรอง เป็นต้น

17) ความผูกพันตามทฤษฎี FLOW มีพื้นฐานจากประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมที่สุดอ้างอิง ไปยังความผูกพันระดับสูงและอารมณ์ทางบวกคือการสร้างแรงจูงใจภายในและส่งเสริมกระบวนการคิด คนที่มีประสบการณ์ FLOW รายงานได้ว่า 1) เป้าหมายที่ชัดเจนและความก้าวหน้าส่งผลต่อความสำเร็จของพวกเขา 2) จุดเน้นระดับสูงความง่าย ความตั้งใจและเอาใจใส่ระหว่างทำกิจกรรม 3) เวลาที่ผ่านไปอย่างรวดเร็วและการสูญเสียสติสัมปชัญญะ 4) ความสมดุลระหว่างท้าทายของกิจกรรมและความสามารถของบุคคล

18) ความยืดหยุ่น นักเรียนทั้งหมดต้องเผชิญความทุกข์ยากในเวลาใดเวลาหนึ่ง ความยืดหยุ่นถูกนิยามว่าเป็นความสามารถของความทนทาน การรับมือกับการปรับตัวและการกลับสู่สภาพปกติหลังเผชิญความเปลี่ยนแปลง ความท้าทาย ความเสื่อมถอย ความผิดหวัง สถานการณ์ยาก หรือ ความทุกข์และย้อนกลับไปยังความเป็นอยู่ที่ดีในระดับที่เหมาะสม เป็นความสามารถที่จะตอบสนองการปรับตัวในสถานการณ์ที่ยากและยังคงเจริญเติบโต ความยืดหยุ่นมีความสำคัญกับความสำเร็จทางวิชาการและความสำเร็จทางสังคมในโรงเรียนและในชีวิต กฎของการสอนทักษะความยืดหยุ่นให้นักเรียนคือทักษะ การคิดอย่างมีเหตุผลและการช่วยเหลือ ทักษะการปรับตัว การใช้อารมณ์ขัน ทักษะการคิดในแง่ดีและ การหาตัวช่วยเมื่อจำเป็น

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบรูปแบบ GGS และ PROSPER

ประเด็น	GGS (Geelong Grammar School)	PROSPER
แนวคิดหลัก	ส่งเสริม “ความเจริญรุ่งเรือง” ของนักเรียนผ่านอารมณ์เชิงบวก สัมพันธภาพ ทักษะชีวิต ฯลฯ	พัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวมผ่านกรอบจิตวิทยาเชิงบวกในเชิงระบบ
องค์ประกอบสำคัญ	3 ด้านหลัก: การดำรงชีวิต, การสอน, การปลูกฝัง + เป้าหมายคุณภาพชีวิต 6 มิติ	องค์ประกอบเชิงพฤติกรรมและจิตใจ 8+ ด้าน เช่น ความเป็นบวก ความปลอดภัย สัมพันธภาพ ความยืดหยุ่น ฯลฯ
ลักษณะการใช้	เน้นพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ฝึกอบรมครู บุคลากร และผู้ปกครอง	ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based) และกิจกรรมเชิงบูรณาการ เช่น อารมณ์ สติ ขอบคุน ฯลฯ
จุดเด่น	✓ ยืดหยุ่น ✓ ชัดเจนในโครงสร้างการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ✓ สอดคล้องกับหลักสูตรวิชาการ	✓ เจาะลึกในมิติเชิงจิตวิทยา เช่น สติ ความรู้สึกปลอดภัย ✓ มุ่งเสริมสร้างความสัมพันธ์และอารมณ์บวกในห้องเรียน
ข้อจำกัด	✗ ต้องใช้ทรัพยากรและเวลาในการฝึกอบรมและเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กร	✗ มักเน้นที่ระดับห้องเรียนและกิจกรรมรายบุคคลมากกว่าโครงสร้างเชิงระบบ
ตัวอย่างการใช้	โรงเรียน GGS ในออสเตรเลีย – ศูนย์กลางการศึกษาเชิงบวก	โรงเรียนในออสเตรเลียและประเทศอื่น ๆ ที่นำไปทดลองใช้ร่วมกับนโยบายรัฐ

บทสรุป (Conclusion)

การบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวกถือเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสุขทั้งด้านวิชาการและสุขภาวะทางจิตใจ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสุข ความสัมพันธ์ที่ดี และแรงจูงใจจากภายใน แนวทางนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน ได้แก่ (1) ปัจจัยสนับสนุน 6 ด้าน คือ บุคลากร สภาพแวดล้อม สื่อและเทคโนโลยี โครงสร้างการบริหาร งบประมาณ และเครือข่ายความร่วมมือ (2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินกิจกรรม การนิเทศติดตาม การสะท้อนผล และการเสริมแรง และ (3) ผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ การเกิดสภาพแวดล้อมเชิงบวก ความสัมพันธ์เชิงบวก การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สำหรับแนวทางการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ ครูควรเริ่มจากการประเมินสภาพแวดล้อมและบริบทของตนเอง วางแผนจัดการเรียนรู้ที่เน้นจุดแข็งของผู้เรียน บูรณาการกิจกรรมที่หลากหลาย ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และประเมินพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง โดยยึดแนวคิดจากโมเดล GGS และ PROSPER ซึ่งพิสูจน์แล้วว่าสามารถส่งเสริมคุณภาพชีวิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์ใช้รูปแบบ GGS และ PROSPER ที่แบ่งตามระดับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. ระดับครู ใช้รูปแบบ GGS เป็นผู้นำเชิงบวก ผ่านการอบรมและการสอนแบบเน้นจุดแข็ง บูรณาการทักษะชีวิตในรายวิชาและใช้กิจกรรมสะท้อนอารมณ์เชิงบวกในห้องเรียน และ ใช้รูปแบบ PROSPER: สอนทักษะอารมณ์-สังคมอย่างเป็นระบบ ออกแบบกิจกรรมเชิงบูรณาการ เช่น การฝึกสติ การตั้งเป้าหมาย และการสะท้อนจุดแข็ง

2. ระดับผู้บริหารสถานศึกษา ใช้รูปแบบ GGS เพื่อพัฒนา วัฒนธรรมโรงเรียนเชิงบวก ทั้งระบบ สร้าง PLC และเชื่อมโยงแผนพัฒนาโรงเรียนกับมิติคุณภาพชีวิต ใช้รูปแบบ PROSPER เพื่อบูรณาการแนวคิดเข้าหลักสูตร อบรมครูเบื้องต้น และส่งเสริมกิจกรรมความสัมพันธ์ เช่น “1 คำขอบคุณต่อวัน”

3. ระดับนโยบายของชาติ ใช้รูปแบบ GGS เพื่อผลักดัน โรงเรียนต้นแบบเชิงบวก จัดงบประมาณเชิงระบบ และบรรจุหลักสูตรจิตวิทยาเชิงบวกในแผนการศึกษาชาติ ใช้รูปแบบ PROSPER เพื่อจัดทำ คู่มือหลักสูตรเชิงบวก, สนับสนุนงานวิจัย และกำหนดนโยบาย “โรงเรียนแห่งความสุข” เน้นสุขภาพจิตนักเรียน

เอกสารอ้างอิง (References)

- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). การบริหารจัดการห้องเรียนในยุคดิจิทัล. *วารสารศึกษาศาสตร์*.
- พิชญา ชูเพชร, และ สุจิตรา จรจิตร. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการห้องเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์*.
- วิรัตน์ เกตุเรือง. (2559). การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษา. *วารสารวิชาการ*.
- สธิรัชย์ เชาวชัย. (2566). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). *หลักการบริหารการศึกษา*. บุ๊คพอยท์.
- สุรพันธ์ ฉันทแดนสุวรรณ. (2560). *การบริหารงบประมาณในสถานศึกษา*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Banas, J. A., Dunbar, N., Rodriguez, D., & Liu, S. J. (2013). A review of humor in educational settings: Four decades of research. *Communication Education*, 60(1), 115–144.
- Bluvshstein, M., Saeedi, S., DeBruyn, N., & Gillespie, K. L. (2021). Mindfulness, therapeutic metaphors, and brain functioning in Adlerian Therapy: Gemeinschaftsgefühl at work. *The Journal of Individual Psychology*, 77(4), 409–426.
- Curby, T. W., Brock, L. L., & Hamre, B. K. (2013). Teachers' emotional support consistency predicts children's achievement gains and social skills. *Early Education & Development*, 24(3), 292–309.

Citation : เนตรคนางค์ โสภณ, สติพร เชาวชัย, กฤตยาภรณ์ โตพิทักษ์, และ อธิศักดิ์ อุบไมยอริชัย. (2568). การจัดการห้องเรียนเชิงบวก

ของครู: กลไกสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 9(1), 317–338.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.20>

- Fredrickson, B. L. (2009). *Positivity: Groundbreaking research reveals how to embrace the hidden strength of positive emotions, overcome negativity, and thrive*. Crown Publishers.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2009). *Educational administration: Theory, research, and practice* (9th ed.). McGraw-Hill.
- Noble, T., & McGrath, H. (2013). Well-being and resilience in school settings. In S. A. David, I. Boniwell, & A. Conley Ayers (Eds.), *The Oxford handbook of happiness* (pp. 563–578). Oxford University Press.
- Norrish, J. M., Williams, P., O'Connor, M., & Robinson, J. (2013). An applied framework for positive education. *International Journal of Wellbeing*, 3(2), 147–161.
- Waters, L. (2011). A review of school-based positive psychology interventions. *The Australian Educational and Developmental Psychologist*, 28(2), 75–90.

Citation : เนตรนงค์ โสภณ, สติพร เขาวนชัย, กฤตยาภานต์ โตพิทักษ์, และ อีรศักดิ์ อูปโมยอริชัย. (2568). การจัดการห้องเรียนเชิงบวก

ของครู: กลไกสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 317-338.

<https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.20>